N°. 3627.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden franko p. p. ƒ 6,00.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

ZATURDAG 9 APRIL.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 8 April.

Het Engelsche ministerie zal in den verkiezingsstrijd voor een heeter vuur staan, dan men aanvankelijk had kunnen denken. De laatste berigten uit Engeland toch [illegible] heeft het gunste van lord John Russell, die, zoo als men weet, ook een bill tot hervorming der wijze, waarop het Parlement wordt zamengesteld, in gereedheid heeft gebragt. De vijandschap, sedert eenige jaren tusschen deze twee staatslieden bestaande, heeft dus opgehouden. Lord Derby's regering heeft zich tot dusverre alleen kunnen handhaven door deze verdeeldheid, en men herinnert zich hoe, onder anderen, bij de hevige beraadslaging over de dépêche van lord Ellenborough aan den goeverneur-generaal van Indië, zij alleen een wissen nederlaag ontkwam, omdat de partijen van lord Palmerston en lord John niet konden besluiten in deze dezelfde gedragslijn te volgen. Het zijn nu de voornaamste fraktiën der oude Whig-partij, welke zich weder verbinden, en vereend de Tories het hoofd bieden, welke veel minder talrijk zijn. Tot dusverre trokken deze eenig voordeel uit de ondersteuning van Bright en Roebuck, maar het zal te bezien staan of de hulp der radikalen haar niet begeven zal bij de verkiezingen, nu het vraagstuk van den Europeschen vrede daarbij in het spel is.

Wat de binnenlandsche geschilpunten betreft, zullen de Engelsche kiezers nu, als het ware, eenigkeus moeten doen tusschen de hervormingsplannen van lord John Russell en van lord Derby, die beiden bekend zijn. In zekeren zin wordt dus aan de natie zelve de beslissing voorgelegd. Dat men haar niet vraagt of zij soms de radikale ontwerpen van John Bright en zijn aanhang mogt zijn toegedaan, spreekt van zelfs. Er zou nouwens wel eens een verrassend antwoord op die vraag kunnen komen.

Ook omtrent de beteekenis der keuzen met betrekking tot den Buitenlandschen toestand, zullen de kiezers meerdere inlichtingen erlangen. Ten minste lord Palmerston heeft een interpellatie over dit vraagstuk aangekondigd, die waarschijnlijk aanleiding zal geven zoowel aan hem, als aan het kabinet om, tot op zekere hoogte, hun denkwijze te doen kennen.

De geneeskundige faculteit der Leidsche hoogeschool heeft zich bij adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gewend met het eerbiedig verzoek, de bezwaren in overweging te willen nemen, die bij haar gerezen zijn na kennisneming van het ontwerp van wet, onlangs door de Regering aan de goedkeuring der Kamer [illegible], regelende, het onderzoek naar de bekwaamheden [illegible], die verlangen te worden toegelaten als [illegible] en vroedvrouwen.

De faculteit verzoekt de Kamer hare goedkeuring aan de voorgestelde wet niet te verleenen:

I. zoo bij art. 2 niet wordt opgenomen: de wis- en natuurkundige wetenschappen, voor zoo verre de kennis van deze, tot eene grondige beoefening der medische wetenschap gevorderd wordt,

II. zoo niet bepaald wordt, dat hij, die tot het examen van arts wenscht te worden toegelaten, van een gymnasium of latijnsche school gepromoveerd zij, of wel een voorloopig litterarisch en mathematisch examen hebbe ondergaan, zoo als gevorderd wordt van hen, die een voorbereidend examen voor de geneeskunde in de wis- en natuurkundige wetenschappen, aan eene onzer hoogescholen, verlangen af te leggen."

De minister van Financiën maakt bekend, dat hem op heden ter hand gesteld eene som van ƒ 310,50, aan den lande verschuldigd wegens te weinig betaalde registratie-regten bij overgang van onroerend goed.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*:

TRIEST, 8 April. Berigten uit Konstantinopel van 2 dezer melden, dat twee oorlogsbodems met troepen naar [illegible] zijn vertrokken. De ex-kapukiaja Aristarchi, is tot goeverneur van Samos benoemd.

Uit Smirna wordt van [illegible] dezer gemeld, dat aldaar, wegens de vermoording van een Franschman in de wijk der Israëliten, groote opgewondenheid jegens de Joden heerschte. Het heffen der inregten was verpacht aan den bankier Misserloglu voor eene som van 23 millioen.

PARIJS, 8 April. De *Moniteur* van heden meldt, dat de conferentie voor de Danauvorstendommen gisteren alhier hare eerste zitting heeft gehouden.

MARSEILLE, 8 April. Een telegram uit Napels van 5 dezer meldt, dat op een consult, door vijf geneesheeren gehouden, de ziekte des Konings ongeneeslijk is verklaard. Er heerschte te Napels groote spanning.

TURYN, 8 April. Volgens telegram uit Milaan alhier ontvangen is aldaar in de kazernen de volgende dagorder aangeplakt: „De Keizer roept u onder de wapenen, om voor de derde maal Sardinie's hoogmoed te fnuiken. Gij zult de geestdrijvers, die de rust van Europa in gevaar brengen, uit hunne schuilhoeken verdrijven! Trekt op tegen den vijand, die altijd door u op de vlugt werd gedreven. Herinnert u de overwinningen van 1848 en 1849 en Novara waar de vijand verstrooid en vernietigd werd! Dat uwe leus zij: Leve de Keizer en ons goed regt!"

In de maand April des vorigen jaars vertrok een ingezetene der stad Amsterdam per spoortrein naar Gouda, om zijn zoontje, dat zich in een nabijgelegen plaats op eene kostschool bevond, te bezoeken. Onder weg had hij door een toeval het ongeluk zijne knieschijf te breken. Na lang sukkelen herstelde de breuk, die hem echter nog altijd het loopen lemoeijelijkte. Eergisteren besloot hij weder zijn zoontje te gaan zien. Te Gouda wilde hij den trein verlaten, doch hetzij het portier digtviel, hetzij dit door een anderen reiziger werd digtgeworpen, zijn been raakte beklemd en hij brak de andere knieschijf. Een daarbij aanwezig officier van gezondheid ried hem aan niet te Gouda te verblijven, maar onmiddelijk naar de hoofdstad terug te keeren, waarin hij toestemde. Men legde hem op eene plank, plaatste hem aldus in het rijtuig en vervoerde hem zoo per spoortrein naar Amsterdam, alwaar hij aan het station door twee geneeskundigen werd opgewacht. Het doet ons genoegen, er te kunnen bijvoegen, dat de gewonde in een goeden toestand verkeert en alles een spoedig herstel belooft. (*N. R. Ct.*)

Z. M. heeft tot derzelver tegenwoordige betrekking herbenoemd plaatsverv. kantonregters en griffiers; benoemd: tot burg. der gem. Goedereede en Stellendam, jhr. J. L. H. Pompe van Meerdervoort; tot plaatsverv. kantonr.: te Boxmeer, J. G. Hermans en J. J. Verbunt; te Culenborg, G. H. van Everdingen; tot griffier bij het kantongeregt te Vlissingen, jhr. mr. L. F. van Panhuys; tot kantonregter te Sluis, mr. P. J. Callenfels; tot ontv. der dir. bel. en acc. te Overschie c. a., G. Koelink; eervol ontslagen: als plaatsverv. kantonr.: te Culenborg, H. G. van Everdingen; te Groningen, mr. E. van Eerde; als kantonregter te Sluis, mr. J. F. van der Sloot Clement; alsmede aan jhr. mr. D. T. Gevers van Endegeest een pensioen verleend van ƒ 2182.

'sGRAVENHAGE, 7 April. — *Provinciaal geregtshof in Zuid-Holland.* — *Zaak van* C. A. GUNKEL, *beschuldigd van vergiftiging.* Rampzaliger, treffender, ja, in der daad, verpletterder schouwspel kan zich in Neêrlands hooge regtzalen wel nooit voordoen, dan een door vier-en-tachtig jaren der neêrgebogene maar nog oneindig dieper door den smaad van eene hem ten laste gelegde vreeslijke misdaad als vernietigden grijsaard te zien plaats nemen op de bank der beschuldigden, een man uit de eerste rangen der maatschappij, een legerhoofd, op wiens wenk eenmaal Neêrlands dappere krijgsscharen naar het eerveld heensnelden, om daar met hem lauweren te plukken, onvergankelijk in de geschiedrollen des vaderlands, en nu, — na door den dood der helden telkens gespaard te zijn — met het oog gevestigd op een uiteinde, waar de roem van den onversaagden soldaat zal te niet gaan in de treurige herinnering eener lijfstraffelijke regtspleging, die, terwijl zij eischen der menscheid doet gelden, tevens den pijnlijken, den smartelijksten indruk zal achterlaten, bij de gedachte, dat het zwaard van Themis hier een hoofd heeft moeten dreigen, vergrijsd in de eervolste dienst, aan het Vaderland, op de gewigtigste tijdstippen, bewezen, en dat waardig was in een gevierd graf, gesierd te worden met de schoonste burger- en krijgsmanslauweren, [illegible] ja, 't is bittere tranen [illegible] de pen, helaas, moeten opnemen, om den [illegible] loop van een zoo treurig drama te schetsen, kunnen wij toch hier de uiting vooraf niet onderdrukken van het schoone, zinrijke woord des Griekschen wijsgeers, eenmaal op den brandstapel door een rampzalig vorst herhaald: *nemo ante mortem beatus*: niemand moge zich in 't geluk beroemen, alvorens gelukkig gestorven te zijn.

De zitting van het Hof wordt ten tien ure geopend. Zoo men weet is het zamengesteld uit de heeren Mr. J. A. Philipse, als voorzitter, en Mrs. A. J. T. de Bordes, S. Schmolck en J. H. van der Sande, als raadsheeren. Het Openbaar Ministerie wordt waargenomen door den advokaat-generaal Mr. W. F. E. L. François. Als verdediger des beschuldigden treedt op Mr. D. Léon.

De beschuldigde, omstreeks 9 ure uit het Huis van Arrest naar het Regtsgebouw vervoerd, wordt, ondersteund, naar de kamer voor de beschuldigden bestemd, geleid.

Met klokslag van 10 ure, nadat alle getuigen reeds hadden plaats genomen en eene ontzettende menigte naar de geregtszaal was toegestroomd, treedt het Hof de zaal binnen.

Algemeen heerscht eene plegtige en hoogst aandoenlijke stilte. De beschuldigde wordt [illegible] en een deurwaarder ondersteund, binnengeleid. Vreeselijk is zijn uitzigt, eene lijkkleur bedekt zijn ingevallen en gerimpeld gelaat. Hij wordt meer gedragen dan hij loopt; en sidderend neemt hij zijne plaats op de bank der beschuldigden in. De Prezident stelt voor, in aanmerking nemende den hoogen leeftijd des beschuldigden, hem te vergunnen zich het hoofd te dekken en zittende antwoord te geven op de vragen die tot hem worden gerigt. Daartoe wordt besloten. De beschuldigde gaat zitten.

De Prezident zegt dat hij, gebruik makende van de bevoegdheid hem gegeven, bij art. 26 van het reglement van orde voor den inwendigen dienst, voor dit belangrijk regtsgeding een bijzitter heeft genoemd, en laat den griffier de akte lezen, waarbij Mr. C. D. Boens voor deze zaak als bijzitter wordt toegelaten.

Op de daartoe door den prezident gedane vraag antwoordt de *beschuldigde* dat hij heet Carel August Gunkel, dat hij oud is 84 jaren, dat hij geene betrekking vervult; dat hij is gepensioneerd luitenant-generaal; dat zijne geboorteplaats is 's Gravenhage en zijne laatste woonplaats mede 's Gravenhage.

Alsnu wordt door den heer griffier Mr. [illegible] lezing gedaan van de akte, waarbij de beschuldigde [illegible] openbare teregtzitting van het Hof is verwezen, en voorts van de akte waarbij hij door den prokureur-generaal beschuldigd wordt van *vergiftiging*. Naar deze voorlezing luistert beschuldigde zeer aandachtig. Hij is blijkbaar hardhoorig en houdt de hand aan het oor. Na deze voorlezing requireert de advokaat-generaal tot de voorlezing van de lijst van getuigen en deskundigen, welke lijst door den griffier wordt gelezen. Uit deze voorlezing blijkt dat, op twee na, al de getuigen aanwezig zijn. Er zijn dus verschenen: 1° L. C. F. Esbra; 2° J. C. [illegible] huisvrouw van H. van der Houven; 3—5° [illegible] en J. van der Houven, kinderen; 6° A. P. [illegible] huisvr. van F. R. van Staereling; 7° [illegible] van Staereling; 8° D. B. [illegible]; 9° J. C. Vorstman, heel- en vroedmeester; 10° D. Vrijdag Zijnen, scheikundige; 11° E. A. van der Burg, scheikundige; 12° J. Kips, med. d.; 13° J. A. Waldeck, hoofdkommissaris van politie; 14° W. M. A. van Kampen; 15° de huisvr. van Kok; 16° A. Stappershoef, drogist; 17° A. F. van Kempen; 18° J. Goudoever; 19° H. H. van Gogch; 20° de generaal-majoor Schelfhus van Breda; 21° H. W. de Heer, verwer; 22° C. M. van

25° M. Rodi de Loo, gepensionneerd officier van gezondheid 1e klasse; en 26° ....Offermans (20—26 zijn getuigen van de zijde der verdediging gedagvaard).

De prokureur-generaal verzocht voorlezing van het extrakt van overlijden van den heer Dr Holtrop en van eene geneeskundige verklaring inhoudende dat Dr Meijer door ziekte verhinderd is tegenwoordig te zijn. Na deze voorlezing door den griffier, gelast het Hof, omdat daartegen noch bij den prokurer-generaal, noch bij den verdediger bezwaar bestaat, dat, niettegenstaande de wettelijk gebleken afwezigheid van Dr Meijer, onmiddellijk met de behandeling der zaak zal worden voortgegaan, zullende de verklaring van hem en van Dr Holtrop in de voorloopige instruktie afgelegd, ter zijner tijd en ter openbare teregtzitting worden voorgelezen.

De Prezident vergunt de hh. Rijke en Vorstman, als getuigen en als deskundigen gedagvaard, desverkiezende, het gebouw te verlaten, mits zij ten half twee ure in de regtszaal zullen zijn wedergekeerd. Voorts wordt dezelfde vrijheid verleend aan de getuigen boven gemeld, sub n°. 10, 11, 13—26, doch deze bevelende, morgen ochtend ten 10 ure op nieuw tegenwoordig te zijn.

De getuigen 2—9 worden gelast zich naar een der aangrenzende vertrekken te begeven. Er wordt alsnu aangevangen met het verhoor van de eerste getuige, die geheel verlamd is en waggelend voor het Hof verschijnt.

Op de haar daartoe door den Prezident gedane vragen antwoordt zij te zijn: Louiza Catharina Elizabeth Esora; dat zij oud is 46 jaren, dat zij woonachtig is te 's Gravenhage, en dat zij den beschuldigde in geene bloedverwantschap bestaat. Met zeer bewogen stem legt zij den bij de wet gevorderden eed af. Intusschen is de beschuldigde, daartoe van den Prezident vergunning hebbende ontvangen, van de bank der beschuldigden opgestaan, en heeft in een leuningstoel plaats genomen, naast de getuige, vlak voor den Prezident. Dit oogenblik vervult en den beschuldigde en de getuige met zigtbare ontroering; opmerkelijk is het dat terwijl de laatste, gedurende het verhoor dat ze ondergaat, meer getroffen en ontsteld is, de eerste daarentegen eene steeds kalmer houding aanneemt.

De Prezident doet aan de getuige de volgende vragen:

Vr. Gij hebt den generaal, dien ik voortaan den beschuldigde zal noemen, vroeger gekend?

A. Ja, ik ken hem sedert elf jaren.

Vr. Waar woondet gij toen?

A. Ik woonde toen op het Cingel, maar later ben ik op den Zwarten weg gaan wonen.

Vr. Wat was de aanleiding van zijne kennismaking? Ik wensch geene bijzonderheden te vernemen, maar waart gij niet eene weeze, de dochter van eenen artillerie-officier? Is hij tot u, of zijt gij tot hem gekomen? Hebt gij hem niet gevraagd om hulp?

A. Ik was wel eene wees, maar niet de dochter van een militair; ik heb hem het eerst op de straat ontmoet.

Vr. Sedert is uwe kennismaking blijven voortduren?

A. Ja.

Vr. Op wiens aandrang zijt gij naar den Zwarten weg gaan wonen; was het op zijn aandrang?

A. Ja.

Vr. Wenschte hij niet eene naauwe betrekking met u aan te knoopen?

A. Ja, mijnheer de prezident.

Vr. Voorzag hij u niet van het noodige geld, en wat betaalde hij u?

A. Hij voorzag mij van het noodige geld, gaf nu eens meer dan eens minder, ongelijk.

Vr. Kwam hij niet geregeld bij u?

A. Ja, Dingsdags en Vrijdags.

Vr. Kwam hij in de laatste tijden ook zoo geregeld?

A. In de laatste tijden zijn zijne bezoeken vooral des Vrijdags verminderd.

Vr. Waaraan hebt gij dat toegeschreven?

A. Aan zijn ouderdom.

Vr. Heeft hij niet gedurende dien tijd u minder geld gegeven dan hij gewoon was? In den zomer van 1858?

A. Ja.

Vr. En welke reden gaf gij daarvoor op?

A. Dat zijn geldelijke omstandigheden achteruit gingen.

Vr. Hebt gij niet voor eenige jaren een twingstelot in de loterij van hem present ontvangen, of gaf hij het u ter leen?

A. Hij gaf het mij present.

Vr. Wie heeft het geld dat op dit lot is gevallen, ontvangen?

A. Ik heb hem het lootje gegeven en hij heeft het ontvangen.

Vr. Hebt gij wel meer prijsjes na dien tijd getrokken?

A. Ja, eenige bagatellen.

Vr. Heeft hij dat geld niet in effekten verwisseld en kocht hij zich niet vijf stuks elk ter waarde van 1000 gulden aan Nederlandsche obligatiën, rentende 4 pCt.? Stelde hij die niet u ter hand en knipte hij niet in den aanvang de koepons af?

A. Ja.

Vr. Heeft de beschuldigde u niet schriftelijk opgegeven hoe ge met die koepons handelen moest?

A. Ja. (De prezident leest die schriftelijke aanwijzing voor, die door getuige erkend wordt.)

Vr. Is dat niet zoo gebleven totdat uw broeder uit de Oost-Indiën is teruggekeerd? Wanneer is die teruggekeerd?

A. Vier jaren geleden.

Vr. Toen uw broeder is teruggekeerd, zijn de effekten toen niet door den besch. medegenomen?

A. Ja, hij kwam bij mij en nam het pakje meê, bragt het mij terug en maakte het toe met lak en kachet.

Vr. En waart gij niet steeds van meening dat geldwaardig papier in uwe berusting was?

A. Ik dacht dat ik het had.

Vr. Heeft het u nooit verwonderd, dat gij bij het sluiten van het paket de kamer moest uitgaan?

A. Ik heb daaraan niet meer gedacht.

Vr. Op zekeren dag hebt gij het geopend en wat bevondt ge toen?

A. Ik vond er niet in wat er in moest zijn.

Vr. Wat was er in?

A. Er waren stukken van *f* 100 in plaats van stukken van *f* 1000 in.

Vr. Waart ge niet zeer verschrikt toen ge het bemerkte en is uw broeder daarop niet naar den besch. gegaan?

A. Ik was zeer ontsteld en heb mijn broeder verzocht naar hem toe te gaan.

Vr. Wat was toen zijne houding?

A. Hij zeide dat ik het pakje niet had mogen openbreken, want dat waren schavotzaken; maar ik dacht dat ik omdat het toch van mij zelve was, geen kwaad had gedaan om het pakje te openen.

Vr. Heeft de besch. u daarop niet gezegd dat dat zaken waren die wel teregt zouden komen, omdat gij zoo hij kwam te overlijden bij zijne echtgenoote kondt gaan?

A. Ja, maar ik antwoordde hem dat ik dat niet zou durven.

Vr. Is er niet een van de stukken van *f*1000 klein gemaakt?

A. Ja.

Vr. Was niet de aanleiding van het verkoopen volgens zijn beweren hierin gelegen, dat hij met de reederijen verliezen had geleden?

A. Zoo is het.

Vr. En zeide hij niet dat als later betere tijden kwamen hij het u zoude teruggeven?

A, Dat zeide hij.

Vr. Gij zeidet straks hij kwam Dingsdags en Vrijdags bij u; en werd er dan niet een borreltje gedronken?

A. Ja.

Vr. En waarin bestond die borrel?

A. In klare jenever met suiker.

Vr. Wie verschafte de jenever?

A. Ik mijnheer de President.

Vr. Duurden die bezoeken in de laatsten tijd lang of kort?

A. Zij duurden kort.

Vr. Wat noemt gij kort?

A. Een klein uur.

Vr. Gingt gij wel eens met hem wandelen?

A. Dat is te zeggen vroeger, ja.

Vr. Ge zijt met hem in den vorigen zomer naar Scheveningen gegaan?

A. Met hem niet, maar met mijn broeder.

Na deze vragen die betrekking hebben tot de verhouding die tusschen den beschuldigde en de getuige hebben bestaan, gelijk ook tot de waarschijnlijke aanleiding van de misdaad waarvoor de beschuldigde teregtstaat, komt de Prezident tot de eerste poging tot vergiftiging in de maand Julij des vorigen jaars, de *jenever vergiftiging*.

Uit de antwoorden door de getuige gegeven, betrekkelijk dat tijdstip dat met hare eerste ongesteldheid te zamen hangt, resulteert gelijk ook reeds uit de akte van beschuldiging is gebleken, dat de getuige na het gebruik van een glas jenever met suiker, door haar met een lepeltje omgeroerd, misselijk is geworden, dadelijk benaauwheden, diarrhée, buikpijn en brakingen heeft ondervonden; dat haar alles groen en geel voor de oogen werd; dat dr. Rijke den volgenden dag haar bezoekende, haar pijn aan rhumatiek toeschreef en dat zij meende op hare wandeling naar Scheveningen koû te hebben gevat; dat zij sedert aan verlammingen in de beenen en toppen der vingers lijdende is en nog niet is hersteld; dat de beschuldigde haar eenig medelijden betoonde; dat zij, eindelijk, geen de minste gedachte had dat zij zou zijn vergiftigd geworden.

Uit de antwoorden, door haar gegeven omtrent de *soep-vergiftiging*, blijkt, dat de getuige eenige weken na het gebeurde met de jenever een pot met vermicellisoep op het vuur had staan; dat zij op de kast in hare kamer een papiertje vond liggen, dat zij, nieuwsgierig wat het bevatte, zag dat het ledig was, dat zij op de soep iets bruins zag liggen; dat zij haren broeder had gevraagd of hij ook dat papier had nedergelegd, hetgeen hij had ontkend; dat zij van de soep een weinigje proevende, bevond dat die een akeligen, bitteren en onaangenamen smaak had; dat de soep toen is weggeworpen; dat de beschuldigde door haar gevraagd, of hij dat papier had nedergelegd, door hem werd geantwoord dat hij, omdat getuige hem dikwijls van maagpijn en hartwater had geklaagd, haar op een poeder wilde verrassen dat alsem was voor de maag; dat zij daarop geen het minste vermoeden van vergiftiging koesterde, maar dacht dat het eene versnapering was, gelijk zij zoo dikwijls van hem ontving.

Hier vraagt de Prezident den beschuldigde, of hij ook eenige aanmerkingen heeft op hetgeen tot dus verre door de getuige is verklaard.

De beschuldigde antwoordt met vaste en toch zeer onduidelijke stem, dat hij niets op hetgeen de getuige heeft verklaard heeft aan te merken. „Ik heb” zegt hij „alles gedaan wat haar welzijn kan bevorderen. Armoedig was zij toen ik haar het eerst leerde kennen; ik heb haar geholpen en ondersteund. Ik kan ook niet anders zeggen, zij is mij altijd zeer dankbaar geweest, dat ik mij haar lot heb aangetrokken, en die dankbaarheid spoorde mij te meer aan om haar voortdurend te beschermen. Geen kind kan dankbaarder aan zijn vader zijn voor al hetgeen die vader voor dat kind heeft gedaan, dan zij dat voor mij is geweest. Haar beschermen en behoeden dat was steeds mijn intentie. Wezenlijk op 72jarigen leeftijd heeft men geene gedachte meer van liefde, en ik zou vergiftigen haar, die ik het beste mensch van de wereld noem. De genoegelijkste oogenblikken, die ik in mijn later leeftijd heb gesmaakt, heb ik haar te danken. In moeijelijke omstandigheden was zij steeds tot hulp gereed.”

President: Naar aanleiding van hetgeen gij daar zegt, moet ik u vragen; Gij waart toch niet alleen op de wereld; gij waart gehuwd.

Beschuldigde: Ja, ik ben gehuwd, maar mijne vrouw wil mij nooit op mijne wandelingen vergezellen.

Prezident: Gij hebt er in toegestemd het vergif in de jenever en soep te hebben gestrooid; hoe is dit overeen te brengen met uw genegenheid om voor haar te zorgen.

Beschuldigde: Het doel van het mengen van het vergif was gelijk ik meermalen heb gezegd, dat ik haar uit hare pijn wilde verlossen.

Prezident: Zoo, was dat uw doel; maar ik heb u alleen willen vragen of op hetgeen door de getuige is verklaard, door u iets is aan te merken.

Beschuldigde geeft geen antwoord.

Prezident: Ik vraag u of gij ook iets aan te merken hebt en gij zeidet reeds straks dat gij niets tegen het verklaarde hadt in te brengen.

Beschuldigde: Ik heb niets aan te merken. Wat door getuige is verklaard, is de waarheid, de volle waarheid. Ik heb haar het vergif gegeven omdat ik niet kon toezien dat zij op haren ouden dag ongelukkig zou zijn.

Hierna wordt het verhoor der eerste getuige voortgezet en de vragen die nu door den Prezident tot de getuige worden gerigt, hebben betrekking tot de *vergiftigingen door middel van leverworst*. Uit de antwoorden door getuige gegeven resulteert: dat het allereerst in November 1858 door hem een worst werd medegebragt, waarvan hij wist dat zij zooveel hield; dat zij en haar broeder daarvan hebben gegeten, ofschoon zij zelve zeer weinig. Dat ook de huisvrouw van van Holven van Staereling, die boven haar woont, daarvan heeft genuttigd en haar zoontje daarvan ongesteld is geworden, dat zij de velletjes aan de kat heeft gegeven, die spoedig daarna is gestorven en dat eerst toen de getuige dit werd medegedeeld, eenig vermoeden bij haar is opgerezen.

De verklaringen van de getuige betreffende de *vergiftiging door leverworst* van 4 Jan. jl., waarvan haar broeder het slagtoffer is geworden, bevestigen al hetgeen in de akte van beschuldiging daaromtrent als het voornaamste punt voorkomt. Slechts weinige nieuwe bijzonderheden blijken uit de door de getuige gegeven ophelderingen. Het bleek o. a. dat haar broeder steeds gezond en bijna nooit aan ziekte was lijdende; dat hij aan vreesselijke benaauwdheden is gestorven (hier breekt getuige in een vloed van tranen uit); dat den ongelukkige aan zijn sterfbed een glas water werd toegediend, en deze daarop naauw hoorbaar zeide: „Weg met dat vergif.” Dat de beschuldigde, zoodra hij, ten gevolge van het briefje hem op de sociëteit bezorgd, aan de woning der getuige was aangekomen, zeer ontdutst was en aan getuige een almanakje prezent gaf. Op de vraag van den Prezident of zij den beschuldigde toen heeft hooren vragen, of er nog iets van de worst overig was? antwoordt zij ontkennend. Voorts blijkt uit de antwoorden der getuige, dat zij met den beschuldigde nooit eenige oneenigheid heeft gehad; dat hij zich dikwijls bij haar heeft beklaagd over de verdrietelijkheden, die hij in zijne militaire loopbaan ondervonden had, en dat haar niet bekend was, dat hij een hypotheek op zijn huis had. De verschillende paquetten, die getuige in hare bewaring had, worden door haar erkend, terwijl de beschuldigde het lak, waar-

mede die paquetten gesloten zijn, niet als het zijne [illegible].

Wederom vraagt de Prezident aan den beschuldigde, of hij iets heeft aan te merken op de verklaring, door de getuige omtrent de vergiftigingen door leverworst, en de verschillende paquetten, afgelegd.

Prezident: Ik moet u toch doen opmerken, dat het al eene zeer vreemde wijze is om voor iemand te zorgen, wanneer men het dus regelt, dat niets na den dood voor de verzorgde overblijft.

Beschuldigde: Is het mij veroorloofd om nog even op de soep terug te komen? In de soep heb ik geen rattekruid gestort.

Prezident: Dat hebt gij toch vroeger beleden?

Beschuldigde: Ik zal u zeggen wat er van is; ik droeg altijd rattekruid bij mij, en nu kan het wel gebeuren, dat ik bij toeval in plaats van den alsem rattekruid heb nedergelegd.

Prezident: Ik wenschte dat een man als gij, vier en tachtig jaren oud, op den rand van het graf voor den regter gekomen was om waarheid te spreken.

Beschuldigde: Wat ik zeg is de waarheid.

Prezident: Heeft de prokureur-gen. of een der leden nog eenige vragen te rigten tot de getuige? Zoo niet, heeft de verdediger nog iets aan getuige te vragen?

Advokaat: Twee korte vragen, mijnheer de prezident: Heeft van de in de maand November van het vorige jaar aan getuige geschonken worst, ook haar broeder nog al veel gegeten?

Getuige: Ja.

Advokaat: Heeft de beschuldigde aan de getuige niet herhaalde maal verklaard, dat hij zich wel voor den kop wilde schieten, en dat hij meende miskend te zijn in militaire [illegible]?

De Prezident: Ik heb daar reeds op gezinspeeld toen ik vroeg of de beschuldigde haar ook over verdrietelijkheden heeft geklaagd.

Getuige: Ik heb het hem dikwijls hooren zeggen.

Geene verdere vragen worden tot de getuige gerigt, wier bijzonder verhoor hiermede een einde neemt en die door hevige aandoeningen overweldigd, van haar stoel opstaat en blijkbaar voortdurend zeer lijdende, door den deurwaarder en den veldwachter naar de banken der getuigen wordt teruggeleid.

(*Wordt morgen vervolgd.*)

— In 's Gravenhage, de plaats waar thans de inspekteurs van het lager onderwijs vergaderd zijn, en waar in het bijzonder over de opleiding der kweekelingen gehandeld wordt en middelen worden beraamd, om de opleiding tot onderwijzers te bevorderen, doet zich het geval voor, dat in eene der talrijke stadsscholen vijf hulponderwijzers en kweekelingen ontbreken, zoodat de hoofdonderwijzer genoodzaakt is aan de regering te verzoeken, om de verschillende klassen en afdeelingen zijner school bij beurten te huis te laten. Zoodanige gevallen zullen zich ook in andere gemeenten voordoen, als er door de regering niet met kracht in deze zaak wordt gewerkt en er geen nieuw leven in de zaak van het onderwijs komt. (*Kamp. Ct.*)

NIEUWEDIEP, 7 April. Heden is alhier binnengekomen het Nederl. oefenings-eskader, komm. 't Hooft, laatst van Plymouth.

HOORN, 7 April. Op de markt alhier werden aangevoerd 7 stapels Kaas. Prijs: kleine Hooi f 23.25.

GOUDA, 7 April. De veemarkt van heden met geringen aanvoer; door het schoone weder werd schier alles vlug verkocht. Schapen vlug verkocht. Magere varkens mede vlug.

Boter [illegible] het Ned. ℔.

MONSTER, 7 April. Heden is door het parochiaal kerkbestuur aanbesteed het vergrooten der kerk, en het bouwen van een toren, waarvan de laagste inschrijver [illegible] is de heer J. van Hees te Delft, voor de som van f [illegible] aan wien het werk dadelijk is gegund.

[illegible], 6 April. De prijzen der Hooi-Boter waren van f [illegible] naar kwaliteit.

WORMERVEER, 6 April. Ter markt waren aangebragt 6 stapels [illegible]. Hoogste prijzen f 22¼ voor kleine per 50 Ned. ℔. [illegible]

PURMEREND, 5 April. Alhier waren aangevoerd [illegible] stapels Kaas, en 1 stapel [illegible]. Hoogste prijs f 24¼ voor kleine per 50 Ned. ℔. [illegible]

SCHOONHOVEN, 6 April. De weekmarkt van heden was druk bezocht. Boter met ruimen aanvoer, was eenigzins [illegible] gelig, doch werd bij het einde der markt door opkoopers van f 1.05 tot f 1.06 per Ned. ℔ opgeruimd. [illegible] onveranderd, de heden verhandelde werd van f 15 tot f 15.75 betaald. Hookaas weinig voorhanden, is niet begeerd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 April. Als vervolg op een vroeger artikel, waarin werd aangetoond, hoe de Europesche mogendheden zich tegen Frankrijk zouden verklaren, zoo die Staat den oorlog wilde, zonder aangevallen te worden, en dat men geen krijg moest voeren, alleen om de verdediging of eerzucht van Piëmont te steunen, geeft het *Journal des Débats* een ander opstel, waarin de schrijver hetzelfde gevoelen behoudt. Hij beweert, dat de gebeurtenissen der laatste twee of drie maanden de juistheid van zijnen blik bewezen hebben, en meent nu als ware verdediger van 's lands belangen te handelen, door de openbare meening indachtig te maken, op een gevaar, dat zoo weinigen vermoedden. Blijkbaar strekt het artikel om de menigte aan te manen, zich niet te veel te vleijen, met de hoop op vrede, welke de aankondiging van een Kongres heeft opgewekt. Volgens het blad, zou men zich aan eene grove dwaling schuldig maken, door in de zamenkomst der gevolmagtigden een zekerheid van vrede te zien, vooral wanneer men wil, dat zij het Italiaansche vraagstuk bepaald oplost en in orde brengt. Als de vrede bewaard blijft, moet zulks, volgens de *Débats* worden toegeschreven aan die schikkingen, welke Europa de gewoonte heeft aangenomen te willen goedkeuren, waarbij echter niemand in den grond tevreden is, doch welke ieder veroorloven op tamelijk eervolle wijze tevreden te schijnen.

— De *Patrie* bestrijdt met vuur de bewering, dat Oostenrijk de ontwapening van Piëmont als voorwaarde tot het Kongres gesteld heeft, zonder zich insgelijks daartoe te willen verbinden. Zij betoogt, hoe onnatuurlijk het zoû zijn, een Kongres te willen houden, in het geraas van zamentrekkende strijdkrachten, en raadt Oostenrijk eene algemeene ontwapening te vragen. Dat zoude een eersten waarborg voor het welslagen der onderhandelingen zijn. De gebeurtenissen volgen die rigting echter niet, en elke tijding op militair gebied geeft meer bewijs van krijgslust dan van vredelievendheid. In Parijs is het gerucht in omloop, dat de Keizer, op het einde der maand, naar de Rhône-departementen vertrekken zal, waar aanzienlijke strijdkrachten zijn zaamgetrokken.

— Naar men uit Turijn meldt, regent het aldaar niet minder brochures, dan eenigen tijd geleden te Parijs. Zoo is er dezer dagen een vlugschrift verschenen, getiteld: *In een maand. Hypothezis*, geschreven door P. Ch. Boggio. De schrijver tracht daarin aan te toonen dat het *statu quo* in Piëmont het niet langer dan hoogstens een maand kan uithouden, dat die staat na den slag van Novara 500 millioen geleend heeft, dat de tegenwoordige wapening een overmaat van uitgaven veroorzaakt, welke aan de zaak der Italiaansche onafhankelijkheid ten gunste moeten komen, en dat daarom binnen een maand tijd, óf oorlog óf omwenteling beleven zal. Daarom raadt de schrijver Piemont aan om, van twee kwaden het beste kiezende, zelf maar den oorlog te beginnen. De voorstanders van Oostenrijk wijzen op dit geschrift als een bewijs van den jammerlijken toestand in Sardinië, daarentegen beweren de vrienden van Italië dat ook voor Oostenrijk het veel beter zou zijn oorlog te voeren, dan den kostbaren gewapenden vrede vol te houden, en derhalve het gevaar niet van Italië maar van Oostenrijk dreigt.

— De gisting in het Turksche rijk krijgt hoe langer hoe meer een dreigend aanzien, en het is vooral in Bulgarije, Bosnië en Herzegowina, dat dit sterk uitkomt. Nieuwe muiterijen zijn dagelijks te wachten. De Turksche goeverneurs eischen versterkingen, maar hun goevernement kan die niet zenden. Een rijk dat soldaten noch geld heeft kan zijn ellendig bestaan slechts met moeite voorslepen.

ENGELAND.

LONDEN, 7 April. Bijna alle Engelsche bladen bevatten cirkulaires en berigten op het gebied der aanstaande verkiezing. Gisteren had men een brief van den heer Disraëli, van daag heeft men een van lord John Russell aan de kiezers der City, van Edwin James en Benjamin Hall aan die van Marylebone, van Charles Napier en M. J. Locke aan de hunne van Southwark, van W. Roupell aan die van Lambeth, van Adolphe Salomons aan de zijne te Greenwich en van den heer John Walter, staatkundigen direkteur van de *Times* die zijne vrienden in Nottingham verlaten heeft, om de stemmen in Berkshire voor zich te vragen.

De goede verstandhouding tusschen den Vertegenwoordiger van Londen en Lord Palmerston, welke in twijfel getrokken werd, is wel degelijk hersteld. Gisteren heeft deze laatste zulks zelfs verklaard in het Lagerhuis, door de beginselen der hervormingswet door lord John Russel ontworpen goed te keuren.

Deze verklaring is gevolgd op eenige inlichtingen door lord Palmerston gegeven, ten opzigte eener door hem geuite konstitutionnele meening, welke men in het Hoogerhuis als eene schennis van de voorregten der Kroon beschouwde. Hij ontkent de hem ten laste gelegde gevoelens geopenbaard te hebben, volgens welke hij aan de Kroon het regt van ontbinding des parlements betwistte, wanneer de ministers, onverschillig in welk opzigt, zulks noodig oordeelden. Integendeel heeft hij erkend, dat de Engelsche grondwet daarin geene perken stelt, doch tevens herinnerd, dat ook het Huis zijne door de konstitutie gewaarborgde regten bezit, waarvan het, zoo noodig, gebruik kan maken, om eene door de ministers beslotene verbinding te verijdelen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 8 April.

BEVALLEN (5 April): M. E. Mohrmann, geb. van Ravestein, Z. — C. P. Jansen, geb. Wesseling, D. — (6 April): M. C. E. Hekman, geb. Bronwer Ancher, Z.

OVERLEDEN (2 April): J. M. Rabanus, 63 j. — H. D. Viehoff, 65 j. — (3 April): L. Polak, wed. S. S. Schott, 67 j. — (4 April): G. H. Kruseman Aretz, 44 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		7 April			
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	105¾	a		
Nederl. Bank	4 "		"		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	64	"	64⅛	64¼
Dito Dito	3 "	76⅝	"		
Dito dito	4 "	[illegible]		[illegible]	98⅝
Amortisatie-Syndikaat	3½ "				
Aand. Handel-Maatsch.	"	142½	"	142⅜	142⅝
Oost-Ind. Leening	4 "	97¾	"	97⅞	
Aand. Holl. Spoorweg			"		
Leening idem	4½ "		"		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ "		"		
Maatschappij van Weld.	4 "		"		
Belgie, Cert. Adm. B. Bk.	2½ "		"		
Dito *Rothschild*	2½ "	52⅛	"		
Frankrijk, Certifikaten	3 "		"		
Spanje, Obligatiën	1½ "	30¼	"	30⅜	30⁵⁄₁₆
Dito	3 "	43¾	"		
Dito Binnenlandsche	3 "	40¼	"	40⅜	40¼
Amortisable Schuld			"		
Bewijzen Coupon		5	"		
Crediet Instel. bij *Prost & C°.*		120	"		
Portugal, Obligatiën	3 "	45¼	"		
Dito 1856	3 "	44⅝	"	44¹¹⁄₁₆	
Uitgestelde		30			
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 "	105⅝			
Dito bij idem 1828/1829	5 "	102¼	"		
Cert. bij idem 1831/1833	5 "		"		
Dito bij idem 1840	4 "	85⁵⁄₁₆	"		
Dito bij *Stieglitz*	4 "	85½	"		
Dito Nieuwe	4 "		"		
Dito 5de Serie	5 "				
Dito 1855, 6de Serie	5 "	101¾		[illegible]	[illegible]
Dito Adm. te Hamburg	5 "		"		
Dito dito te Londen	5 "		"		
Dito dito dito	4½ "		"		
Inschrijv. in Assignatiën	[illegible]				
Certifikaten [illegible]					
Spoorweg Aktiën	5 "	73	"		
Polen, Aand. 1835, fl. 500		155¾	"	156	
Obligatiën	4 pCt.	80½	"	80¾	
Pruissen, Oblig.	4½ "		"		
Aandeelen 1854	3½ "	203	"	203½	
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 "	70½	"		
Dito dito	4 "	55½	"		
Dito Metalliek	5 "	62⅛	"	62⅛	62³⁄₁₆
Dito Rente Amsterdam	5 "	74½	"	74¹³⁄₁₆	74½
Dito Nationale 1854	5 "	65⅛	"	65¹¹⁄₁₆	65⁹⁄₁₆
Dito dito	2½ "	32⁹⁄₁₆	"	32⅞	32⁹⁄₁₆
Weener Bankaktiën	f	925	"	930	
Dito Aand. fl. 250, 1833	"	350	"		
Dito dito " 250, 1854	4 pCt.	298	"	300	
Beijeren, Spoorweg Aandeelen		45½	"		
Napels, Cert. bij *L en B.*	5 "		"		
Dito bij *Rotschild*	5 "		"		
Denemarken, Obl. te Lond.	5 "		"		
Dito	3 "		"		
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5 "		"		
Dito 1839 van £ 100	5 "		"		
Dito 1843 " £ 100	5 "		"		
Dito 1852	4½ "		"		
Dito 1858	4½ "	90¾	"		
Sardinië	5 "		"		
Peru, Geldl. 1854	4½ "		"		
Dito [illegible]					
Equador, [illegible]		16¾			
Venezuela, [illegible] thans	5 "	45¼			
Dito Uitgestelde	2½ "	16¹³⁄₁₆			
Grenada, Obligatiën	3½ "	17¹³⁄₁₆	"	17⅞	
Dito Uitgestelde			"		
Mexiko, dito	3 "	20⅛	"		
Nrd.-Amer., Fb. *Hope en C.*	L. A "	94½	"	95	
Dito dito	L. B "	97½	"	98	
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.	82½			
Amerik. Bank-Aktiën					
Illinois Spoorw. Aandeelen					
Dito Oblig. Constr. Bons	7 pCt.	82⅝	"	83	
Louisiana	5 "				
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5 "				

Handel-Maatschappij kontant 142¼, dito [illegible]; Russische Spoorweg doorgel. [illegible] pCt. —, Fr.-Oost. Spoorw. Oblig. bij Hope [illegible]

[illegible] waren de Oostenrijksche in vaste stemming, [illegible] zijn ten slotte [illegible]. Van Binnenlandsche waren 2½ en 3 pCt. [illegible] hoogde koers goed te plaatsen. Overigens weinig verandering.

Koers van het Geld. Beleening 3 pCt. Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3 pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 7 April. België 2½ pc. 55.50g; 4½ pc.

97.62½ g; Metal. 64.25p; Nation. 68.12½; Spanje 1½ pc. 29.87½p; 3 pc. 40.37½ p.

PARIJS, 7 April. Rente kont. 4½ pc. ... Maart 3 pc. 67.95; Credit mobilier 707; Fr.-Oost. Spoorweg ...; Spanje 1½ pc. —; 3 pc. —; Rom. Leening 87.

MADRID, 5 April. Spanje 3 pc. 41.90; 1½ pc. 31.15.

LONDEN, 7 April. Cons. 95⅝; Braz. 5 pc. —; 3 pc. Mexico 21⅝; 4½ pc. Peru 91; 3 pc. id. 71½; 4½ pc. id. ... 81½; Grenada uitgest. 5⅜; id. werkelijke 19½; 5 pc. Venezuela 42½; 2½ pc. id. 17; 3 pc. Port. 45½; 3 pc. Spanje 44⅝; 1½ pc. id. 30⅝; Coupons 5; Amortiz. 8¾; 4½ pc. Russen 100; 5 pc. id. 110; 2½ pc. Holland 65⅛; 4 pc. id. 99⅜; Illinois Shares 61; id. 7 pc. Oblig. 79; Sardinie 81; Ecuador 17¼.

WEENEN, 7 April. Met. 5 pc. 72.70; Nat. 76.60; Bank-Aktien 866; Noord-Bahn akt. 168; Credit Anst. 187; O.-Fr. Spoorw. akt. 236; Lomb. Venetiaans. 98.—; Nieuwe 107.—; Wissel op Londen 3/m. 11.03; Goud 10; Zilver —.

BERLIJN, 7 April. Metalliek 5 pc. 66⅜; Nationale 69¼; Stiegl. 5de serie 102⅝; 6de id. 106⅝; Rusland 5 pc. 109⅝; Pruiss. Staats. 4½ pc. 99⅝; Wissel op Londen 2/m. 6 th. 19⅝, Parijs 79⅝; Hamburg 152, Amst. 142, Weenen 89, Petersburg 99, Diskonto 4.

HAMBURG, 7 April. Mexikanen 4½, Spanje 3 pc. 38; Rusland 5 pc. 104, 4½ pc. —, Vereinsbank ..., Nordd. bank 80½, Wissel op Londen 3/m. —.—, Amsterd. —, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 7 April. Metalliek 5 pc. 64¼, Nation. 67⅜, Spanje 3 pc. 39¾, 1½ pc. 30; Wissel op Londen 116½; Weenen 105⅝, Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 3½.

Wisselkoers.

2/m.	Parijs	ƒ 55⅝	2/m.	Livorne	ƒ 39
...	...	» 56⅛	»	Napels	» 78
2/m.	...	» 55⅜	3/m.	Petersburg	» 173
...	...	» 55¾	6/w.	Weenen	» 104
3/m.	Madrid	» 239	»	Augsburg	» 99
»	Cadix	» 241	»	Frankfort	» 99½
»	Sevilla	» 238	2/m.	Hamburg	» 35⅛
»	Bilbao	» 238		Zigt	» 35½
»	Lisbon	» 40¾	2/m.	Londen	» 11.65
»	Porto	» 40¾		Zigt	» 11.70
2/m.	Genua	» 45¾		Rotterdam	» ¼

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 7 April. Flora (s.), Londen.
HELLEVOETSLUIS, ... (s.), Londen.

UITGEZEILD:

TEXEL, 7 April. Sepich, Reka, Triëst.
HELVOET, 7 April. Brem, Julie, Padang.-Johan, Vijf Vrienden, Samarang.-Rink Fijn, Joao, Buenos-Ayros.-Petronella, ..., Laguayra.
BROUWERSHAVEN, 7 April. Van der Held, Maria ...

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 8 April.

Nieuwe roode Inlandsche Tarwe iets lager, andere soorten in een doen: 129 ℔ n. b. Poolsche ƒ310; 160, 161/2 ℔ n. Bo-... ƒ 240, 245; 160/2 ℔ dito ƒ245; 126 ℔ n. Vriessche ƒ218; ... ƒ 230; 128 ℔ mindere dito ƒ 215; 131 ℔ n. Noord-... ƒ 229.

Rogge onveranderd: 116 ℔ Petersburger ƒ 154 bij partij. ... 104 ℔ Vriesche winter ƒ 136.

ROTTERDAM, 7 April. Tarwe: 164/2 ℔ j. Hooglandsche ... ƒ 282.

SCHIEDAM, ... April. Van Rogge verkocht: 148/2 ℔ Fransche ƒ 168 ..., ... Moutwijn ƒ 15,—; Jenever ƒ 20,50; Amst. Proef ƒ 21,75 per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling ƒ 0,70 per ketel.

Advertentiën.

... Heden overleed na een langdurig en geduldig lijden, voorzien van de laatste H. H. Sacramenten, de Heer GODEFRIDUS KNAAPEN, in den ouderdom van ruim 77 jaren, diep betreurd door zijne hoogbejaarde Echtgenoote, zijne kinderen en behuwdkinderen.
'S GRAVENHAGE, S. J. KNAAPEN.
den 6 April 1859. Uit aller naam.

(1239) Heden overleed, tot diepe droefheid van hare kinderen en behuwdkinderen, in den ouderdom van twee en zestig jaren en tien maanden, Mevrouw de Weduwe MARIA ANNA GESINA BATENBURG, geb. Kock, na meermalen gesterkt te zijn door de heilige Genademiddelen der Kerk.
GROENLO, 3 April 1859.

GELD.

Op eene Roomsch Catholijke Kerk en Pastorij verlangt men, tegen billijke renten op te nemen, eenige Gelden, hetzij in een Post of bij gedeelten van ƒ500,— iedere Obligatie. Hierop inclineerende gelieven hunne franco brieven aan te melden aan den Uitgever ..., onder Lett. F. D. (1243)

BOEKHANDEL
VAN
P. N. VERHOEVEN,
te 's Bosch.

LEESBIBLIOTHEEK
VOOR
CHRISTELIJKE HUISGEZINNEN.

VIERDE JAARGANG.

1859.

PROSPEKTUS.

De lektuur der laatste jaren, vooral die, welke haar steunpunt zoekt in de geschiedenis, rigt zulke verwoestingen rondom ons aan; zij is zulk een vruchtbaar werktuig van vernieling en zedenbederf geworden, dat men zich met huivering afvraagt, wat er van de maatschappij moet geworden. Eene onloochenbare waarheid is het bovendien, dat in het bijzonder de roman-lektuur den leeslust sterk prikkelt en een noodlottigen invloed uitoefent op verstand en hart.

Moet men tegenover zulk een vreeselijken vijand werkeloos aanschouwer blijven, en met de handen over elkander geslagen de gevolgen afwachten? dat ware eene onvergeeflijke zwakheid, een edelmoedigen geest onwaardig. Moet men dan dien vijand het hoofd bieden en trachten terug te slaan met de wapenen des onderzoeks en der wetenschap, met strenge wijsgeerige betogen? dat zou geen doel treffen. Neen, wil men met grond hopen, in dien ziekelijken toestand der maatschappij eenig goed te stichten en met vrucht den verderfelijken tijdgeest te bestrijden, dan moet men zich voegen naar de omstandigheden, en optreden met dezelfde wapenen, welke de geest des kwaads heeft aangegord; dat was de gemoedelijke overtuiging van de Redaktie der Leesbibliotheek, toen zij voor drie jaren hare taak aanvaardde, en sedert dien tijd is zij in hare overtuiging versterkt en bevestigd geworden.

Die meening trouwens dagteekent niet van heden — zij is niet nieuw. Immers, in het tijdvak, waarin de schrijfster Scudéri, wier vermaardheid voor geen romanschrijver van onze dagen behoeft onder te doen, Europa met hare zoutelooze en gerekte lettergewrochten overstroomde, schreef de geleerde bisschop van Avranches, Mgr. Huet, eenen brief, waarin hij niet aarzelde het nut van soortgelijke werken ... te erkennen, mits ze door een anderen — dat is: een goeden — waren ingegeven, en naar een tegenovergesteld doel — dat is: tot het goede — gerigt werden. En toen Mgr. Camus, bisschop van Belly, de leerling en vriend van den heiligen Franciscus van Sales, in de vorige eeuw zag, hoeveel opgang de romans maakten en welk een betreurendswaardigen invloed ze uitoefenden, besloot hij er de gevaarlijke uitwerksels van te bestrijden door gelijksoortige zamenstellingen. Met dat doel gaf hij eene reeks Novellen in het licht, onder den titel van: *Les évènements singuliers.*

En zien wij in onze dagen dat voetspoor ook niet betreden door mannen, wier roem Europa vervult; waaronder, om er slechts twee te noemen, vooral melding verdienen Zijne Eminentie de Kardinaal Wiseman, en de Oratoriaan Newman? En treedt een Bresciani niet op, om, onder den titel van "De Jood van Verona," waarvan eerlang eene Nederduitsche vertaling zal verschijnen, de geheime genootschappen in Italië te ontmaskeren?

Door zulke voorbeelden aangespoord en gesteund, wijdde de Redaktie zich drie jaren lang onverdroten aan de taak, welke zij op zich genomen had. En hoe zij zich daarvan gekweten heeft, getuigen de vleijende aanmoedigingen, haar van verschillende en op hoogen prijs geschatte letterbeoefenaars en vrienden geworden; de beoordeelingen in Tijdschriften; wier verslagen den lezer ten waarborg kunnen strekken van den geest der verschenen werken; en eindelijk het steeds toenemend getal inteekenaren. Ook vindt de Redaktie zich rijkelijk beloond door het gedeeltelijk bereiken van het hoofddoel, dat zij zich met deze uitgave voorstelde; van vele zijden toch mogt zij de verzekering ontvangen, dat de werken der Leesbibliotheek de kwade lektuur bij menigeen verdrongen hadden; dat bij anderen zich meer en meer de smaak voor het goede openbaarde, en dat die uitgave een weldadig nut stichtte.

Gaarne erkennen en Uitgever en Redaktie, dat die uitkomst grootendeels te danken is aan de belangstelling van vele lezers, die zoowel door nuttige opmerkingen en toelichtingen, als door hunne aanbevelingen veel tot de verbetering der werken en de verspreiding der Bibliotheek hebben bijgedragen. Wij brengen hun daarvoor openlijk onzen dank, en durven ons vleijen, dat zij ons bij voortduring diezelfde belangstelling zullen schenken, om zoo met vereende krachten de verderfelijke lektuur te weren, en door goede werken den smaak te veredelen en nuttig te zijn.

Ten slotte zullen we hier niets bijvoegen dan het eindartikel eener beoordeeling van de TIJD, die de Leesbibliotheek in het breede besproken en aanbevolen heeft. Het luidt als volgt:

"Ziet we van uit den vreemde en rondom ons zulk "eene massa romans en vlugschriften onder allerlei ver-"lokkende titels tot ons komen, dan meenen we niet "beter te kunnen doen, dan de leesgierige menigte de "inteekening aan te raden op deze **Leesbibliotheek,** "waarin men, voor slechts **DRIE GULDEN** 's jaars, "eene schoone verzameling van werken ontvangt, die "onder alle opzigten goed zijn.

"Gaarne zeggen wij der Redaktie dank voor haren "ijver en voorzigtige keuze. Zij heeft zich loffelijk van "hare taak gekweten en ons waarborgen gegeven, dat "zij het aangename met het nuttige weet te paren. Zij "heeft getoond dat het haar ernst was, toen zij voor "twee jaren zeide dat haar doel was eenen dam op te "werpen tegen den vernielenden vloed van zedelooze en "ongeloovige geschriften, die, helaas! ook ons Vader-"land overstroomen; en de belooning voor hare moeije-"lijke taak zal zij ongetwijfeld vinden in de overtuiging "dat zij volgens hare krachten tot de verspreiding van "het goede heeft bijgedragen.

"Wij wenschen derhalve den verdienstelijken Uitgever "een ruim debiet. Dit toch alleen kan hem in staat "stellen, om **twee duizend bladzijden druks,** "daargelaten nog de *houtgravuren*, voor den ongeloof-"lijk lagen prijs van **drie gulden** te leveren. En wij "zouden het zeer betreuren, indien zulk eene uitgave, "die geroepen is om veel goeds te stichten, bij gemis "van een genoegzaam getal Inteekenaren, zou moeten "gestaakt worden."

Voorwaarde van Inteekening.

Jaarlijks verschijnen 8 boekdeelen (ongeveer 2000 bladzijden) in kl. 8° op rojaal papier en met eene duidelijke letter gedrukt en meerendeels met houtgravuren versierd, het licht zien. Alle zes weken zal een deel van omstreeks 260 bladzijden aan de Inteekenaars worden afgeleverd.
De prijs voor een geheelen jaargang is slechts DRIE GULDEN.
De betaling geschiedt in twee termijnen: de eerste helft bij de aflevering van het vierde, de tweede helft bij de aflevering van het achtste boekdeel.
De inteekening staat open bij den Uitgever en ook bij alle Boekhandelaren des rijks.

P. N. VERHOEVEN.

☞ Het eerste werk van den jaargang 1859 zal zijn: **De beproevingen der kinderliefde** (vervolg van **Edmour en Arthur**).

VERSCHENEN WERKEN.

Jaargang 1856.

De Irokeesche maagd. Verhaal ontleend aan de Kerkelijke Geschiedenis. 2e druk.
De Von Stauffen's. Tafereelen uit de tijden der Kruisvaarders.
Albina. Eene Venetiaansche geschiedenis.
Emmanuel. Episoden uit het leven van een vondeling.
Rosa Danielo of de Saracenen in Provence. Historische episoden. Het fransch van den Abt Orse vrij gevolgd.
Callista. Eene schets van de derde eeuw, door JOHN HENRY NEWMANN, Dr. Th., Rektor der Katholieke Universiteit te Dublin. Naar het engelsch. 3 deelen, met eene *houtgravuur*.
De Slotvoogdessen van Roussillon of Quercy in de zestiende eeuw. Naar het fransch ... ROCHÈRE, door A. VAN DEN HOEVEN.

Jaargang 1857.

Gilbert en Mathilda. Episode uit de Kruistogten. Naar 't Fransch.
Hubbard. Novelle uit de eerste ... rekening. Naar 't fransch ...
Historische Verhalen en Legenden. ... vrij gevolgd.
Maria van Alonzio of de Voorzienigheid ..., door Professor BIECHY. Met eene *houtgravuur*.
Louis en Rodrigo of de vriendschap ... in de eerzucht. Episode uit de laatste ... het fransch. Met eene *houtgravuur* ...
De Familie Taupyn. Episode ... oorlog. Naar 't fransch van de Gravin ... LA ROCHÈRE, door A. VAN DEN HOEVEN. Met eene *houtgravuur*.
Emma en Margaretha of de ... van het kasteel van Azergues. Vrij naar het fransch door Mej. G. ... BING. Met eene *houtgravuur*.
De Blinde van Dieppe. Verhaal uit de zestiende eeuw, door A. VAN DEN HOEVEN. Met eene *houtgravuur*.

Jaargang 1858.

Rosa en Josephine of zoo wreekt zich ... Historische novelle uit de XIX eeuw ... Met eene *houtgravuur*.
Edmour en Arthur, door den ... van LORENZO. Naar de vierde fransche uitgave ... VAN DEN HOEVEN. Met eene *houtgravuur*.
Albert en Karel of de Verzoening. Naar 't fransch door Mej. G. E. FÖLLING. Met eene *houtgravuur*.
Emilia Paula door ... Naar den derden druk uit het fransch vertaald door ... JURRIUS. ...
Engelsche Volksverhalen. Het engelsch vrij gevolgd.

De drie eerste jaargangen zijn nog ... bij ... verkrijgbaar voor **drie gulden** elken jaargang. ... *enkele komplete* stellen voorhanden.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.